

Tien Tips voor Transitie (Op Eigen Benen)

Op basis van de uitgebreide literatuur over transitie bij jongeren met chronische aandoeningen en de resultaten van het onderzoek, 'Op Eigen Benen' zijn Tien Tips voor Transitie opgesteld. De resultaten van het onderzoek zijn verschenen in het boek "Op Eigen Benen. Jongeren met chronische aandoeningen: wat willen en kunnen zij in de zorg?" (Auteurs: Staa, AL van, S Jedeloo, M Kuijper, J Latour. Verschenen op 19 april 2007 te Rotterdam: Hogeschool Rotterdam, Kenniskring Transities in Zorg. ISBN 978-90-801776-9-7). Het boek is te bestellen op www.opeigenbenen.nu.

Vorbereiding op transitie in zorg kan niet vroeg genoeg beginnen, moet de jongere centraal stellen en uitgaan van maatwerk. Centrale thema's zijn de stapsgewijze ontwikkeling van zelfstandigheid en zelfmanagement. Omdat de regie langzaam overgaat van de ouders naar de jongere zelf, moeten ouders nauw betrokken worden bij het transitieproces. In een vroeg stadium de volwassenenzorg erbij betrekken, door bijvoorbeeld gezamenlijke transitiepoli's op te zetten, zodat een vloeiende overgang kan worden gerealiseerd. Coördinatie en samenwerking zijn cruciaal voor een soepele transitie. Er is een wereld te winnen!

I Begin vroeg

- Transitie is geen moment, maar een proces
- Breng de toekomstige transitie al ter sprake bij de diagnose
- Begin tijdig met voorbereiding van de transitie
- Verdeel het proces in stappen, uitgesmeerd over enkele jaren

II Jongere centraal

- Protocol moet uitgaan van wensen en mogelijkheden van de jongere
- Er is niet één blauwdruk voor iedereen
- Jongere moet centraal staan en nauw bij het transitieproces betrokken worden
- Geef jongeren een rol / opdrachten; betrek ze bij de overdracht

III Zelfstandigheid en zelfmanagement

- Van jongs af aan de zelfstandigheid en het zelfmanagement bij de jongere bevorderen

- Maak concrete afspraken, stel een stappenplan op
- Uitgangspunt is dat de jongere voor zichzelf moet (leren) zorgen, zowel thuis bij de zelfzorg voor zijn behandeling, maar ook in de spreekkamer

IV Ouders erbij betrekken

- Ouders zijn en blijven de voornaamste partners in zorg
- Ouders moeten betrokken worden bij alle fasen van de transitie
- Transitie is moeilijk voor ouders: toon begrip en sluit ze niet uit

V Transitie in zorg komt niet alleen

- Stem transitie in zorg af op andere overgangen (school, werk, wonen). Ga hierbij uit van voorkeuren, wensen en mogelijkheden van de jongere
- Besteed aandacht aan alle ontwikkelingstransities, niet slechts aan transitie in zorg

VI Continuïteit van zorg

- Transitie in zorg is niet alleen zaak van de kindzorg: betrek volwassenenzorg erbij
- Leer elkaar kennen en wissel informatie en ervaringen uit tussen kindzorg en volwassenenzorg
- Maak gezamenlijke afspraken en stem behandelprotocollen op elkaar af

VII Transitiecoördinatie

- Transitie in zorg gaat niet vanzelf, maar moet gecoördineerd worden
- Zorg voor één aanspreekpunt voor jongere, ouders en zorgverleners
- Transitiecoördinatie is bij uitstek een taak voor verpleegkundigen

VIII Samenwerking

- Organiseer gezamenlijke transitiepoli's waarin kinder- en volwassenenzorg samenwerken
- Dé manier voor zorgverleners om elkaar te leren kennen
- Voor jongere en ouders om langzaam te wennen aan nieuwe situatie en zorgverleners, en kennis te maken met nieuwe routines en rollen

IX Zorg voor heel de mens

- Goede adolescentengeneeskunde gaat over méér dan management van de ziekte
- Kwaliteit van leven is vooral participatie van de jongere in het gewone leven
- Sociale relaties, uitgaan, (safe) seks, risicogedragingen, sport en vrije tijdsbesteding, werken en wonen moeten aan bod komen, ook in het kinderziekenhuis
- Aandacht voor vertrouwen en privacy

X Multidisciplinair werken

- Multidisciplinair werken is geen luxe, maar een *must* bij complexe problematiek en meerdere aandoeningen tegelijkertijd (co-morbiditeit)
- In zulke gevallen is een regiedokter of regieverpleegkundige hard nodig in de volwassenenzorg